

Uradni razpisi učiteljskih služb.

St. 2761.

Kranjsko.

V krškem okraju se razpisuje s tem voditeljsko in učno mesto na enorazrednici v Telčah v stalno, oziroma začasno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 23. novembra t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dne 8. novembra 1906.

St. 2794

Na enorazredni ljudski šoli na Ostrožnem brdu se razpisuje s tem učiteljsko mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 11. decembra 1906.

Prosilci, kateri v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državnnozdravnškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 10. novembra 1906.

St. 1482/P.

Štajersko.

Na štirirazredni ljudski šoli pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. se stalno ali začasno namesti učiteljska služba z dohodki po III. krajnem razredu in s prosto izbo.

Prosilci ali prošilke za to mesto naj vložijo svoje redno opremljene prošnje predpisanim potom do 1. januarja 1907 pri krajnem šolskem svetu pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. pošta: Juršinci.

C. kr. okrajni šolski svet v Ptuju, dne 31. oktobra 1906.

VABILO.

Tretji občni zbor

„Slovenske Šolske Matice“

bo

v četrtek, dne 27. decembra 1906 ob 3. uri popoldne

v „Mestnem domu“ v Ljubljani

po naslednjem dnevnem redu:

1. Pozdrav predsednika.
2. Predavanje g. ravnatelja Viktorja Bežka o „prirodni pedagogiki“.
3. Poročilo tajnikovo o društvenem delovanju.
4. Poročilo blagajnikovo o denarni upravi.
5. Pregled in odobrenje letnih računov o društvenem gospodarstvu.
6. Določitev nagrad za knjižna dela za bodočo upravno dobo in nagrad za glavne funkcionarje.
7. Proračun za prihodnje tri leta.
8. Odobrenje poslovnika.
9. Volitev: a) predsednika in osem odbornikov;
b) treh odborniških namestnikov;
c) treh računskih presojevalcev.
10. Nasveti posameznih članov, ki pa se morajo vsaj do 5. decembra 1906 naznaniti odboru, da jih poprej odobri in postavi na dnevni red.

Zvečer istega dne bo učiteljski sestanek v prostoru, ki se določi pozneje.

Po treh letih stopi odbor zopet pred društvene člane, da jim poda verno sliko o svojem delovanju v drugi triletni upravni dobi in da sprejme od njih navodila za bodočo dobo. Zato vabi odbor vse p. n. društvenike, da se v kolikor možno obilem številu udeležijo občnega zbora.

V Ljubljani, dne 2. novembra 1906.

Odbor „Slovenske Šolske Matice“.

H. Schreiner,
predsednik.

Fr. Gabršek,
tajnik.

S kakšnimi težavami sem se moral boriti.

Spisal Ivan Lapajne.

(Dalje)

Ako sede v krajnem šolskem svetu šolski prijatelji, ako sta zlasti krajni šolski predsednik in nadzornik učiteljem in šoli naklonjena, tedaj je to precejšnja dobrota za šolo in učitelje. Ako je pa nasprotno, imajo neprilike in sitnosti dotični šolski možje. učitelji pa tudi nič prijetnega in šola več škode kakor haska. Jaz sem pa imel srečo, da so bili na čelu krajnega šolskega sveta, kateremu sem bil podložen, vrli gospodje. Med temi moram hvaležno imenovati zlasti g. dr. Jan. Mencingerja, odvetnika v Krškem, ki je že kakih 15 let krajni šolski predsednik in nadzornik. Mož je vkljub svoji učenosti in modrosti nasproti podložnim učiteljem skromen in čez vse prijazen. Noče se vtikati v notranje šolske zadeve, noče nikdar nagajati nobenemu šolskemu voditelju, da si bi enemu ali drugemu (podložna sta mu nadučitelj ljudske in ravnatelj meščanske šole) lahko kdajpakdaj kaj ugovarjal. Nasprotno, on le zagovarja šolo, voditelje in druge učitelje, kjer le more, in podpira šolo, kolikor le dopuščajo denarna sredstva, ki so na razpolaganje.

Opravila krajnega šolskega sveta prepnušča nadučitelju, ki mu vselej privoščiti, da dobi za pisarije primerno letno nagrado.

Dopusta meni ni nikoli odrekel; saj ga pa tudi nisem brez potrebe in prepogostoma zaprosil. Zato pa mi je žal bilo, da so birokratje zaradi mene neprilike delali tudi njemu. Že kot član c. kr. okrajnega šolskega sveta me je moral pogostoma braniti pri sejah zoper glavarje in nadzornike, kar je imelo, ker so na moji strani bili tudi moji tovariši in drugi člani v okrajnem šolskem svetu, toliko uspeha, da me niso že prej od šole odslovili. Kot predsednik krajnega šolskega sveta je pa mislil, da okrajni glavar in možje v deželnem šolskem svetu zakone v zadevi meščanske šole prav razlagajo, ko trdijo, da ona ni podložna krajnemu šolskemu svetu. Zato je bil tudi ta blagi gospod teh misli, da se jaz le vsiljujem kot član krajnega šolskega sveta, da sem to le „per nefas“. In vkljub temu, da je bilo ministrstvo na moji strani, je on podpisal nadučitelju pritožbo na upravno sodišče. Da sta pogorela, k temu je pa veliko pripomogel moj tovariš dr. Romih, ki je bistro razlagal v tej zadevi šolske zakone. Stvar se je menda zaradi tega gnala do upravnega sodišča, ker je hotel glavar baron Schönberger, da obvelja njegova in baron Heinova trditev. Saj je ta oblastni nemški birokrat dal ne samo meni, ampak celó dr. Mencingerju kot šolskemu predsedniku ukor, in sicer meni zaradi tega, ker sem dr. Mencingerja kot svojega prvega predsednika, ki je bil v prvi vrsti v to opravičen, za dopust prosil in ne glavarja; dr. Mencingerju pa zaradi tega, ker mi je dal dopust. Seveda dobrega gospoda ta ukor ni tako pekel kakor mene; zakaj njemu ni mogel škodovati, meni pa je.

Moje službeno življenje je viselo vedno na nitih. Živel sem vse svoje življenje kot učitelj le od ene do druge seje okrajnega šolskega sveta. Ta šolska inštanca me je pridržala pri življenju. Kakor znano, so v tej korporaciji poglavitne osebe glavarji in okrajni šolski nadzorniki. Ti so me imeli pa vedno na piki, vedno na sumu, in me črnili in grdili pri sejah okrajnih šolskih svetov. To so storili nekoliko iz lastnega nagiba, ker so ali Nemoi ali nemškutarji, nekoliko pa na migljaj ali povelje deželnega šolskega sveta. Zato sem se moral vedno zanimati za seje okrajnih šolskih svetov, in to 7 let v Ljutomeru in 28 let v Krškem. (Zanimal sem se pa tudi zaradi učiteljstva in šolstva sploh, katerih prospeh mi je bil zmerom pri sreju). Učiteljskega zastopnika v Ljutomeru sem moral vedno izpraševati pred sejo za dnevni red in po seji za rezultat dnevnega reda in obravnava ter sklepov. Že v Ljutomeru je bil zastopnik učiteljstvu (pokojni šolnik Postružnik) dokaj možat človek, a drugi člani v tej korporaciji, dekan in zastopniki okrajnega zastopa, posestniki Kukovec, Mohorič, Božič so bili posebni prijatelji slovenskega šolstva in učiteljstva. Zato so tudi mene branili napadov od strani vladnih mož, katerim ni bilo po volji, da sem pisaril po časopisih, priredjal narodne veselice, da sem bil narodni agitator itd. Kmetov Božiča in Mohoriča ne bom nikdar pozabil. Ta dva sta pokazala dejansko, da slovensko „orjaško deblo raste iz kmetiških korenin“. Osobito je to veljalo pri Božiču. Bil je najprvo hlapec pri dekanu dr. Klemenčiču, pa se bil pozneje v moji dobi kot posestnik in vrl ter značajan narodnjak (doma v Radoslaveh pri Mali nedelji) dvignil tako, da je bil član okrajnega zastopa in okrajnega šolskega sveta.

V Krškem so me v c. kr. okrajnem šolskem svetu branili enako krepko tovariši učitelji, dekani in zastopniki deželnega odbora. In tu nisem ničmanj potreboval brambe, zlasti v prvi dobi (od l. 1878—1881), ko ni mogel priti še Winkler do veljave, in po odstopu tega deželnega predsednika (okolo l. 1890) v dobi barona Heina (zadnjih 15 let.) (Dalje.)